

14) На внаслідок свідомості або нерозуміння обов'язків при виконанні службових обов'язків і відповідно засвідчених призначені офіцери і поперехресті унтер-офіцери одержують одноразову допомогу в 1000 карбованців. Коли скалічення чи поранення тягне за собою втрату працездатності, то ці особи одержують пенсію згідно з несеїним статутом української армії, а в разі смерті, його родина одержує пенсію згідно з тим же статутом.

15) Особи, котрі призивані на підлягають на підставі п. а ст. 3, як що вони підуть до війська по власному бажанню, то за ними залишається всебічне утримання, яке отримували на цивільній службі, незалежно від того утримання, котре буде їм видаватися на військовій службі.

16) Найважливішим порядком призивів вказується в інструкції, котре видає військовий міністр.

17) Порядок служби у військових частинах, що комплектується згідно з його статутом визначається загальними статутами і особливими інструкціями, котре видає військовий міністр.

18) Цей закон переводиться в чинність по телеграфі.

Інструкція про переведення призову.

Головна управа генерального штабу, пояснюючи й виконуючи закон про призов до війська офіцерів та унтер-офіцерів розробила інструкцію про порядок переведення цих призивів.

При записові офіцерів і унтер-офіцерів записують про бажання вступити до українського війська, й усі ті, що згодяться, розділяються по частинах найбільшого до місяця призову корпусу і йдуть на збільшення кадрів військових частин і на поповнення особливих інструкторських частин, котре формується по сотні при кожному пішому й кінному полку, батареї при гарматному, й підривній команді при інженерному батальйоні.

Особи, котре не захотять служити в українському війську, записуються до особливого корпусу, що формується в північній прикордонній смузі для боротьби з анархією.

Ця інструкція розіслана на місяць для керування при переведенні призовів на підставі закону, опублікованого в газеті 19 жовтня.

Постанова про особливий корпус.

Учора п. гетьман затвердив тимчасову постанову про особливий корпус; постанову ця має 6 таких пунктів:

1. Для боротьби з анархією в прифронтовій смузі формується особливий корпус, що безпосередньо підлягатиме п. гетьману.
2. Усі галузі утримання і постачання для корпусу переводяться українським урядом на загальних підставах.
3. Утримання офіцерів та під-офіцерів корпусу переводиться по нормам окладів, встановлених для офіцерів та зверххрестних під-офіцерів української армії.
4. Командир корпусу і все начальство до командирів полків включно призначаються і увільняються п. гетьманом.
5. У внутрішнім житті особливий корпус керується статутами буншої російської армії, котре були дійсними до 1 березня 1917 р.
6. Чина корпусу носять форму буншої російської армії.

В оборону державної мови.

Служачі Черноморського учительського інституту приєднують свій голос до оборони української мови й культури і з свого боку висловлюють свій рішучий протест проти заходів ворогів української держави зробити знову нашу мову "мужичкою мовою".

Ми як бунші і майбутні вчителі народних шкіл в повній мірі відчуваємо ту образу, яку хотять зробити русифікатори й гнобители нашого народу і кажемо: не місце злочинцям української культури в українській державі.

Прохаети другі газети передрукувати.

Служачі Чернівецького учительського інституту.

Ми українці співробітники першого контрольного департаменту, дотримуючи свої голоси до заяви співробітників державного секретарства про безумовну здатність нашої мови до діловодства по всіх державних і громадських установах, рішуче відкидаємо наклепи ворогів нашої державності, нашого права на найширше національне самоопреділення; заперечуємо безумовну штучність нашої народної української мови й її величезну цінність для нас народних; і чименя, вона одна-єдина й подальша наша гордість.

Відсутність української мови в державній сфері є найбільш важливим і найбільш шкідливим фактором, що веде до розпаду держави. Ми просимо уряду прийняти заходи до оборони української мови й культури.

решити побажання української національно свідомих українців до посад в міністерствах є першою пргальною умовиною в діловодстві московської, або псованої української мови.

Ми нагадуємо, що московська інтелігенція, через на протязі віків кування своєї мови щедро рукою позичаючи з скарбниці нашої мови, завше недобачала ні її величезного багатства, ні її різнобарвної краси.

Директор Департаменту Віце-директор Старші ревізори Ревізори й урядовці і (підписи).

Протест всеукраїнської професійної спілки діячів театр. мистецтва.

Всеукраїнська професійна спілка діячів театрального мистецтва обмірковуючи на зборах питання сприводу галузі знятого ворожими українській держ вности елементами, що до прав української мови як державної, —одноголосно ухвалила рішуче протестувати проти цього дикунського походу.

Мова народу то його серце, його мозок. В нові відбивається істотність нації, —її національне я. Ми працюємо спинами, які довгими часами нашого національного пригноблення були єдиними вогнищами, що вказу-

ПРОШЕННЯ.

В Українському Національному Союзі. Український Національний Союз на позавчорашньому засіданні постановив для збору необхідного матеріалу і вироблення законопроектів що торкаються питань загально-державного та громадського життя, утворити комісії: внутрішніх справ, військових, земельних, фінансових, внутрішніх організаційних, церковних, правничих закордонних. На чолі кожної комісії стоїть один член Ради Національного Союзу, котрему доручено створити склад комісії; до праці в комісіях можуть бути запрошені фаховці.

Повідомлення Національного Союзу в місцевій пресі за браком певних відомостей, являються неточні і неправдиві замітки про роль Національного Союзу в останнім міністерським кризисові. Національний Союз з цього приводу готує повідомлення, яке має висловити як роль, так і позицію його в справі переїм в кабінеті міністрів.

В справі "заяви" національного союзу. В одному з останніх чисел "Українського Слова" появилася за підписами В. Винниченка і П. Дідушка "Заява Українського Національного Союзу в справі внутрішнього і міжнароднього становища України". З певних джерел редакція має відомості, що ця "заява" рішучо нічим не зв'язана з діяльністю союзу в останні два тижні, а являється старим проектом резолюції з приводу оголошення пунктів Вільсона. Ця резолюція, не буди прийнята для друку, ніяким офіціальним виступам союзу не являється.

Візь. Учора міністр закордонних справ Дорошенко прийняв голову українського національного союзу Винниченка, з котрим мав довгу розмову.

Участь соц. федер. в кабінеті. Вступ чотирьох членів партії соціалістів-федералістів в кабінет не означає зміни позиції партії в справі організації влади. Остання конференція партії в вересні визнала можливим членом партії вступати в ради уряду, але без відповідальності партії за їхню діяльність. Головий комітет партії постановив, що за теперішних обставин необхідно, щоби вступавши до уряду, члени партії виходили з неї. Загальний контакт з членами партії, які вступили в кабінет, лишається.

З прошення українських поетів. На свято відкриття пам'ятника Т. Шевченкові в Рومی розпорядчий комітет запросив українських поетів: Миколу Вороного та Якова Савченка. Яків Савченко крім того має спеціальне доручення на свято від "Універсального Журналу".

Недуга О. Слісаренка. В літературних колах м. Києва одержано звістау, що молодий поет О. Слісаренко, який перебуває на Київщині, заслаб на тяжку хворобу.

Панові ректорів українського нав.-під. державного університету всеукр. почт.-тел. спілка послала таку телеграму:

В день народження нового огнища української науки, в день великої радості для всіх свідомих синів України з великою надією в серці і з щирим побажанням успіху вітає головна рада всеукраїнської поштово-телеграфної спілки вас, пане ректоре, всіх професорів і студентів.

Дипломатичний сніданок. Позавчора у голови української місії в Румунії бунчужого товариша п. гетьмана генерального хорунжого Дан-

ка Шуха в Крайну відоміше, ахіними глашатаєм рідного слова, вважаємо диким навіть саме питання про можливість удержання тієї мови, яка 250 літ несе галубу ролю русифікації й поневолення. Всім цим нічимним кудам Протофісов і Ко. всім герестратам з породи "фаховців", що лавою насунули на тепленькі місця і на хліб нашої держави і, сичать з усіх кутків українське організаційне акторство усією силою своїх грудей заявляє: "Шакали по норах". І одночасно попереджує, що в захист своїх національних та культурних прав буде рішуче боротись всіма засобами, які піддаже наше національне почуття і як відповідь на такі ганебні заходи залікаємо всіх свідомих українських акторів бойкотувати московинську мову.

Рада спілки. Полтавський повітовий з'їзд делегатів "Просвіти" рішуче протестує проти заходів деяких кол і організацій ворожих нашому національному відродженню, котре хотять надати права державності іншій мові, окрім української. Разом з тим з'їзд висловлює своє співчуття й пошану оброщам прав нашої мови, як ознаки нашої державності.

За президіум з'їзду Гр. Коваленко.

Вечір-Горбатського відбувся дипломатичний сніданок в честь румунського повноважного міністра Концеско. На сніданку були присутні радник міністерства закордонних справ Галіп, директор дипломатичного департаменту —Яновіч, професор міжнароднього права Догель, радник місії — полковник Невадомський, український консул в Румунії —Чеботаренко, урядовець особливих доручень де-Зіт, поручик Масовський і ротмістр Кадервель. Підчас сніданку говорили про мову, в котрих представники української місії висловлювали приятельське відношення до румунського народу. Д-ій Концеско, відповідаючи на привітання, підкреслював свою найширшу приязнь до української держави і її суверена.

Торговельний договір з Румунією. Переказують, що представники України порозумілись з представниками Румунії в справі затвердження торговельного договору з Румунією. Політичні пункти, котре гальмували справу порозуміння, будуть виключені з договору, і договір матиме лиш економічний характер.

Після підписання договору румунський міністр Концеску має виїхати з Києва.

Дипломатичні відносини з антантою й німці. З авторитетних джерел повідомляють, що німецьке імперське правительтво не має нічого проти бажання правительтва української держави увійти в дипломатичні зносини з правительтвом нейтральних держав і держав згоди. Німецьке військо перебуває в нейтральній Україні тільки для допомоги українському правительству в справі відновлення ладу та нормальних умов існування держави і його присутність тут не повинна перешкодити Україні зав'язати ті міжнародні зносини широкого масштабу, котре їй диктують її конечні державні інтереси.

Від'їзд надзвичайної комісії. Позавчора виїхала до Швеції надзвичайна українська місія, в склад якої входять як надзвичайний посол генерал В. Важенов, урядовець для особливих доручень В. Косаренко-Косаревич, зверххрестний урядовець для особливих доручень П. Тимрот і драгоман Суховельський.

Посол при турецькому уряді. Чутки про призначення послом при оттоманській імперії замість О. Кістяковського п. Суковина підтверджуються. Цими днями він виїде до Царьгороду.

Політич і настрої в Одесі. В Одесі події й чутки приймають з звичайною для цього міста первозністю. Політичні течії в останні часи знала відживлення ідеї федералізму. Ознадаються плани всеросійської федерації чи навіть конфедерації. Вель думка в федеративних кругах, що було б найкраще почати федерування з півдня буншої Росії, звязувати Україну з іншими частинами і далі зробити Київ всеросійським федеративним центром. Один із авторів цього проекту привіз свій доклад у цій справі і подав його до уваги вищим сферам.

Монархизм кадети. Помалу з'являється позиція кадети-мілюковців. Мілюков і невелика група реальних політиків доводять, що повинно в Росії негайно відбудувати монархію. Практичні мотиви такі: коли буде республіка, то на чолі її знов стане О. Керенський, а з ним прийде знов розлад і безладдя. Мілюков вважає,

що найкращим був би д-р Росії М. Михайло Олександрович, котрий відомо має широку популярність. За монархії в Росії теперішній самостійній державі відстануть автономію (краву). Деякі з авторів записки 10-ти міністрів теж не будуть обстоювати федералізму, бо його не вважає кадетська програма.

Кадетська партія в останні дні набуває багато нових членів, —в Києві й особливо в Одесі, де ідуть чорносотенці, бо їх вабить кадетський монархизм.

До біографії М. Василенка. Коло двох місяців М. Василенко займав дві посади в українській державі: міністра освіти і президента державного сенату. В останній інституції працювати доводилось мало. Окрім того деякий час М. Василенко був членом верхньої колегії і прем'єр-міністром, коли Ф. Лизогуб виїздив до Берліну, а також був замістителем прем'єр-міністра.

Прз державні поїзди. Позавчора товариш державного секретаря Могиласький викликав по прямому дровоту українського генерального консула в Москві Кривцова, котре подав такі відомості про становище українських державних поїздів, затриманих на Московщині:

Державний поїзд № 4 біс після того, як пасажирі посідали й багаж було переглянуто, затримано в Москві з пасажирами 5 днів і відійшов він 15 жовтня. На станції Візьма поїзд було спинено, і він простояв там майже добу. Число пасажирів цього поїзда —815 чоловік. Тепер цей поїзд уже під'їздить до Орші.

12 жовтня комісаріат закордонних справ забрав для визвки документи пасажирів поїзда № 6. Сподіваються, що візівка може тягтись так само довго, як поїзда № 4 біс.

Совітська влада, не зважаючи на пункт другий договору про перемир'я, дозволяє українським громадянам брати з собою на Україну грошей тільки по 1.000 карбованців на дорослого й п'ятсот на дитину.

Як повідомляє комісаріат закордонних справ вагон поїзда № 7, які рушили з Петербурга на Оршу 17 жовтня з агентами подільської й томакської дороги, будуть пропущені тільки до Орші.

Турецьке військо евакуує Грузію. По відомостям дипломатичної місії грузинської республіки турки увільнили ахалкаський і ахалкакацький повіти і розпочали евакуацію Батума. Евакуовані місцевості займає грузинське військо.

3 діяльність чорної сотні. Нам переказують, що пацери в справі обвинувачення членів церковної ради в протипанотичній діяльності недавно було відіслано з консисторії до м. Антонія без жадної ухвали, але митрополит повернув їх назад з вимогою від консисторії певних постанов. З цього приводу останньої п'ятниці ошостій години вечера відбулася таємна консисторська нарада. Як вийдуть з свого скрутного становища консисторські політики поки що не відомо.

Консисторські зміни. Відомий ідеолог московськляві прот. Тітов одмовився од членства в консисторії запропоновувати на своє місце перведеного Никодимом до Києва з Уманщини священника Феодосія Павловського. Замість не менш славетного П. Вутовського членом консисторії призначено, а не вибрано як це повинно б бути прот. Дмитрова котрого як переказують м. Антоній намагається поставити на чолі військового духовенства.

В справі соборній. Як виявляється члени всеукраїнського собору, що має зібратись цього п'ятнадцятого жовтня, мешкатимуть в Лаврі де м. Антоній, . . . вже готує для них відповідне помешкання.

Байдужість. Не зважаючи на те, що всеукраїнський собор має розпочати свою діяльність з 15 цього жовтня, а передсоборна комісія повинна б вже давно провадити підготовчу працю свою нікого з членів її досі у Києві немає; одному з останніх, що вчасно був приїхав висока духовна особа порадила вернутися до дому, бо нікого мовляв ще нема, і нічого соборною справою очевидно не цікавляться.

Збори журналістів. Позавчора відбулись загальні збори діячів преси в справі організації у Києві професійної спілки журналістів. Ухвалено розпочати організаційну спілку, прийнято статут московської спілки, в котрому буде зроблено певні зміни, відповідно до тутешніх умов. Вибрано тимчасову управу, котре доручено не пізніше двох тижнів після реєстрації статуту скликати нові загальні збори.

Від германської командатури. Германська командатура пропонує бути дуже обережним при купівлі германської державної пошти, бо значна сума цієї пошти вкрадена.

Препануть перед кушівкою ново-днітві вранки в інтендантстві германської командатури в готелю "Сан-Ремо" на Думській майдані.

Упрадені білети вважатимуться недійсними, номери їх незабаром будуть опубліковані.

Під оновіткою стоїть підпис генерал-майора Бронзгарта фон-Шеллендорфа.

По Україні

— Самогення. На базарах в Богополі продають самогонку.

— Гимназія на селі. В Глодосах елисавет. поїзту мін. нар. освіти відкрило державну українську гимназію в складі старших класів. Поки що буде відчинено 3 класів. Директором призначено п. Нечипоренка.

Для гимназії громадська громада має помешкання (второкласна школа), 5 десятиків землі і 10.000 карб. грошей. Міністерство прохає 40.000 карб. Громадство звернулося з підписними листами до околишніх сел. Пожертви жваво поступають.

— Газета на селі. В новозаснованій хлестунській вищепочатковій школі (черкаського повіту) учні під орудою інспектора К. Нагайця 1 листопада випустять з друку свій журнал "Коганець", який має на меті освітлювати життя школи й села.

Учні цієї школи випиують декілька часопісів і взагалі цікавляться національним життям на Україні. Невдовзі вони послали привітання київському держ. університетові такого змісту: "Ми учні новозаснованої хлестунської вищої початкової школи в складі педагогічного персоналу школи шлем свої найкращі побажання у д. університету найвищому огнищу української культури й освіти, щоб це огнище яскраво палало на всю Україну."

Меморандум хліборобів власників і козаків усієї України.

1. Україна є і повинна бути незалежною та суверенною державою з парламентарно-демократичним правовим устроєм. На чолі держави пробує гетьман.
2. До складання сойму, який необхідно зібрати не пізній 1-го лютого 1919 року, уся повнота верхньої влади у державі належить гетьману.
3. Державною вірою на Україні є віра православна, а українська церква повинна бути автокефальною.
4. Державною мовою на Україні повинна бути мова українська.
5. Усі громадяне української держави користуються перед законом рівними правами.
6. Для захисту держави Україна повинна мати своє національне військо.
7. Принципи приватної власності має бути непорушним, але в інтересах держави розмір володіння землею необхідно обмежити. Через те аграрна реформа повинна бути переведена негайно і в інтересах широких верств селянства-хліборобів, яко єдиної та міцної підвалини української державності.
8. В основу аграрної реформи необхідно покласти примусовий викуп землі у великих землевласників і після парцеляції передати землю хліборобам через земельний банк за певну плату.
9. Українська державність може бути збудована лиш на національних демократичних підвалинах, через що і уряд держави повинен бути національно демократичним.

М. Київ 20 жовтня 1918 року.

Лист до редакції українських хліборобів-власників.

У "Новій Раді" від 20 жовтня 1918 року № 192 в статі "Шукають поживи" уміщено документ під оглавом "Намірених совіт хліборобов в Києві" (передрукована з газ. "Утро") в якій сказано: "Совіт хліборобов намірених обратитись кь вишнім сферам сь требованієм прекратить всякія перевероти сь соціалістическими группами о вступленіи в состав правительтва и разь навсегда положить конець толкамь о намірених правительтва експлоатировать 2.000.000 десятиць земли для раздачи крестьянамь, а также прекратить всякіе толки о возможности признанія украинского языка державнымь, путемь признанія таковымь только русского языка, и принятъ все міри для восстановления России вь прежнихь границахь. Для подкрпленія своей"

виступи саміть озвучає на 21 ст. Либра с. т. ствядь хліборобів, на терорю ождається нбколько тысяч депутатів. В відповіді на це хлібороби власники на чолі з відомим ініціатором і головою першого всеукраїнського з'їзду хліборобів-власників, що відбувся у м. Київ в квітні цього року і завершився обранням гетьмана, Миколою Коваленком, заявляють, що ця замітка цілком не відповідає настрою широких верств дійсних українських селян хліборобів-власників і коли ця замітка відповідає настроям, так званих „хліборобів“.

то українські хлібороби на чолі з Коваленком проти таких настроїв рішуче протестують і закликають усі організації хліборобів на Україні предняти свій голос до цього протесту, щоб на дрі зняти всяку можливість іменем справжніх хліборобів звикати ганебні замаху проти селян української держави.

Прохаємо інші часепеня цю замітку передрукувати.

Організаційно-інформаційне бюро по склианню всеукраїнського з'їзду хліборобів власників.

над естаточною редакцією відповілі. Райстотат скликається на 22/х для рішення важних справ.

Торгова згода з Англією.
ЛУГАН, 18. Парижські газети пишуть: французьке правительство відмовилось заключити торгову згоду з Англією.

Самовизначення.
ВІДЕНЬ, 17. „Норддойтше Альгема“ переказує, що австро-сілезькі нідці, виходячи з принципу самовизначення народів ухвалили резолюцію з вимогою предняння до Німеччини.

Події в Португалії.
ЦЬОРИХ, 17. Лісабона повідомляють: в залозі Евра виникло повстання, для припинення котрого було послано військо. Арештовано багато офіцерів. Багато революціонерів повтіало в Іспанію.

Польське литовські відносини.
ВАРШАВА, 19. „Kurjer Warszawski“ повідомляє:

Польські партії Литви, визнаючи за Литвою право на національне самовизначення, разом з тим рішуче вимагають предняння до Польщі тих країн, де поляки складають більшість населення. Маючи на меті довговічний союз братерських народів і беручи на увагу загальність економічно-господарських інтересів, а також важне значіння економічного польсько-литовського союзу, польські партії всіма силами підтримуватимуть ідею з'єднання Польщі з Литвою на підставі, прийнятій обома народами.

Разом з тим партії заявляють, що не визнають „тарби“ литовським національним представництвом і вважають, що всі акти, заключені нею, суперечать інтересам країни і не мають законної сили.

Міністерський кризис в Польщі.
ВАРШАВА, 19. Та-ж сама газета повідомляє:

Вчора на засіданні міжнародного кола прибув Пуласький і як довірена особа регентської ради пропонував Йосипові Сіжинському утворення нового кабінету.

Цивільний губернатор для енупованої Польщі.
ВАРШАВА, 19. Австрійська влада звернулася до польського правительства з проханням призначити цивільного губернатора для передачі в його розпорядження адміністрації окупованої частини Польщі.

Чеський кабінет.
БАЗЕЛЬ, 19. „Berliner Intelligenzblatt“ повідомляє: Після переговорів з союзними правительствами утворено тимчасове чехо-словацьке правительство з місцезнаходженням в Парижі. В склад його входять Масарик—міністр президент і міністр фінансів, Бенеш—міністр закордонних справ, Степанек—військовий міністр. Чехо-словацьке правительство постановило просити союзні держави визнати його уновновленим по справах і військових аташе.

Переговори Болгарії й Румунії.
БЕРН, 18. „Газетте де Лозанна“ повідомляє: при посередництві союзних держав почалися переговори Болгарії й Румунії в справі Добруджя. Болгарія годиться признати Румунії вільний вихід до Чорного моря.

Почтові стосунки з Московщиною.
КАТЕРИНОДАР, 19. Припинені почтові стосунки з Московщиною, почта, що надіслалась на Московщину, була повернута совітською владою.

„Ефрат“.
ОДЕСА, 20. В управі Роніта одержані відомості, що „Ефрат“ шасливо дійшов до Варни; взяв полонених, оподівають в витором „Ефрат“ з українськими полоненими вернеться назад.

Обробка землі тракторами.
КАТЕРИНОДАР, 19. На арендних хліборобських землях міста Катеринодара має бути звита обробка землі тракторами.

Хатні вироби.
КАТЕРИНОДАР, 19. Відділ хліборобства правого уряду звернув увагу на необхідність поширення в краю хатніх (кустарних) промислів, через які б можна було в належній мірі використати натуральні багатства краю. Відділ торгу й промисловости роздав по станціях хатнім гачам пружу і вже отримав для потреб населення та військо 10.000 арш. сукна.

Перепис населення.
КАТЕРИНОДАР, 19. В Катеринодарі провадиться перепис населення в віковій од 16 років. Перепис робиться з распорядження політичного відділу внутрішніх справ правого уряду.

Маніфест уряду Сулькевича.
СІМФЕРОПОЛЬ, 20. Правительство Сулькевича звернулось до людности з маніфестом, в якому признається строк сепаратива правого союму на 10 грудня. Правительство заявляє, що вважає можливим одному тільки союму передати владу, яку має сьогодні правительство.

Вчора генерал Сулькевич пропонував портфель прем'єра Набокову,

залишаючи йому також портфель міністра закордонних справ. Сулькевич відмовився. Народа земських міських професійних представників естаточне доручила складення правительства Солотому Краму.

Останній заявив, що дасть відповідь сьогодні після відповідних переговорів. Сулькевич заявив, що він ріпняється заляшатися на своїому пості.

Призначення Когтюка.
КАТЕРИНОДАР, 19. По відомостях добровольчої розвідки, большевицького главоверха Сорочіна усунуто, за нерішучість, віддано під суд за зраду. На його місце призначено комісара Когтюка, котрий був до революції шевцем у Новоросійську.

Тютюнова монополія в Грузії.
ТИФЛІС, 21. Правительство грузинської республіки постановило оповістити тютюнову монополію.

Грузинський рух.
ТИФЛІС, 21. В Батумі утворився мусульманський комітет для увільнення всіх країв, котрі замешкують грузини і прилучення їх до грузинської республіки.

Українське життя в Криму.
СЕВАСТОПОЛЬ, 20. Відбулось велелюдне зібрання української громади. Внесено резолюцію про прилучення Криму до України.

В Севастополі організується „Просвіта“.

Цензура.
СЕВАСТОПОЛЬ, 20. З распорядження міністра Сулькевича, вночі запечатано всі тутешні газети за те, що не схотіли піддатися цензурі. Під заступництвом німецького командування—печаті знято. Газети вийшли замість ранку—ввечері.

Війна з большевиками.
РОСТОВ-над-ДОНОМ, 19. В Царициному напрямку контракти большевиків відбито. Козаки захопили станцію Кочалинську. Козаки кінець зробила напад, зруйнувала залізничне полотно, відук, на північ станції Гумрат, відірвавши останній большевицький панцерний потяг. Козаки, що наступают на Царицину з північного заходу, захопили станцію Іювля, станцію Іювлинську. На Поворинському напрямку большевики, робити біля хутора Большевицького, понесли великі втрати. В районі Пипонки збито большевицький аероплан.

Прент нової залізниці.
МИКОЛАЙВ, 21. Херсонські губерньські й повітові земські управи вклонуться перед департаментом залізниць, щоб провели коїю від лінії Мерефа-Херсон до станції Березнегівате, що має великий район, з котрого вивозять щороку 5 мільонів пудів хліба.

Добровольчий відділ.
МИКОЛАЙВ, 21. Збори представників українського командування громадських професійних організацій з дозволу німецьких властей постановили утворити добровольчий відділ для охорони міста.

Наслідки ревизії.
ТИРАСПОЛЬ, 19. Наслідком ревизії земської каси дрібного кредиту усунуто голову управління Швидко, членів, Берина, Москаленко; головою призначено члена ревизійної комісії Добровольця.

Тимчасове закрито руминську границю.

Далекий Схід.
ХАРЬКІВ, 20. „Правда“ подає, що голова сибірської ради міністрів Вологодський мав в Харьбіні нареду з англійською та японською місіями. Представникам місцевої влади сказав про скорі прибуття на Дальній 5 дивізії японського війська і бригади американців.

З Чіти повідомляють, що в селах Манджурії японські банки скуповають будинки землі росіян. В Усурійському відділі американського банку, який скачує позичку свободи.

Селянський університет.
ПОЛТАВА, 20. В містечку Мачехах Полтавського повіту Просвіта заступала селянський народний університет. Відкриття університету відбувається сьогодні.

Озимина.
ЛУБНИ, 19. В Лубнянському повіті через дещі значно поправилась озимина.

Нова газета.
ЛУБНИ, 19. У Миргороді в близькому часі почне виходити газета „Гоголевський Край“.

Позика на електрину.
ЛУБНИ, 19. Миргородська управа робить людности позичку 400.000 руб. на збудовання електричної станції.

Хлібороби-демократи.
ХАРЬКІВ, 19. Харьківські хлібороби-демократи закладають кооперативи: споживчі, сільсько-господарські, видавничі. Піднято питання про збудовання національного зібрання для селян, котрі приїждают.

Міська охорона.
КРЕМБІЧУК, 19. На нараді представників міста, громадських організацій та військового відомства, вирішили утворити міську охорону з кільох відділів.

Центром окремо організу дозвув охорону.

Брян електрики.
ХАРЬКІВ, 19. Через відсутність вугілля на електричній станції газети не вийшли. Електрику дають лише для водопроводу й каналізації. Коли завтра не буде вугілля, то припиняться водопровод, каналізації. Місто опиниться в темряві.

Убивство.
ХАРЬКІВ, 19. Вночі звірська убита домовласника, тяжко поранено всю землю. Щодня в місті кілька грабунків.

Нефтані джерела.
ОДЕСА, 19. В Кахетії, в увільнених англійцями свідровинах відкриті нефтані джерела, які видають тисячу пудів у добу.

Вибірочні списки.
АЛЕКСАНДРОВСЬК, 19. Комісія розпочала складати списки виборщиків землгласних по новому закону.

Домова охорона.
КАТЕРИНОСЛАВ, 20. Міська управа ухвалила сформувані самоохорону громадян, котрі вміють оргудувати зброєю, разом з тим дозволяють сформувати домову охорону, котра повинна виступати лише в скрутній час.

Австрійське офіційне повідомлення.
20 жовтня.

На південно-західному фронті нічого нового. В Албанії наш відворот відбувається без жадного перешкодування з боку ворога. По обох боках Морави ми відбили атаки ворога. Заезар зайняли серби.

До реставрації святої Софії.

На цьому тижні розпочне свою діяльність комісія по реставрації собору святої Софії. На чолі цієї комісії стоїть митрополит Антоній; в склад її мають увійти, між иншим, знавці „древорусского“ мистецтва: Кондаков, Айвалов та Шмит. З загальної відомості, але од нас не залежних причин ми повбавлені змоги висловити одверто свій погляд та в належний спосіб освітити вищегадану справу, але пройти поуз неї мовчазно, не зробивши ніяких уваг, ми також не сміємо, і тому з страхом цензурним і вірою в її доброзичливість до нас мусимо сказати декілька слів.

Собор святої Софії—це скарб неопітимий, це не досліджений твір, живий свідок історії нашої столиці і цілої нашої батьківщини; собор святої Софії—це джерело невичерпне духовної життєвої сили нашого великострадного народу, це провідка зоря його загадкової припшлости. Від візантійського склепіння до барокового фронтошу, навіть до дебелі прибудови західного ганку, від стародавніх мозаїк до нездарних слідів „древне-русского“ модерна останньої чверті минулого століття, відвін він на собі всі епохи, всі хвилі нашого скорішого минулого, і навіть ті неодоленості, що протягом оганного часу народив в нім славетній московській культурі вандалізм являються для нас в високій мірі повбачними і тому безперечно невимовно цінними. Але давати цей національний наш скарб, цю історичну будівлю, що може риватися по крадіжці та коштовности своїй хіба з Ванецьким собором святого Марка, в руки людей одної певної школи, це значило б ще раз спричинитися до того, аби естаточне стерти вже останні реліквії в нім доби нашого найбуйнішого національного респективу в минулому, такої чомусь звжди немиллої древне-русський факції. Навпаки, не нищучи тих прибудов, що, не міняючи загальної конструкції собору, з'явилися наслідком останнього чверть століття, і не займаючи переробленого під цей час соборного даху, завдяки повнянню котрого одкрилось кілька бічних невеличких візантійських бань, неодмінно треба реставрувати варварські зруйновані західний та східний барокові фронтоши та чудове хрещате вікно, що разом з західним фронтоном північно прикрашали чоло собору; технічно це зробити зовсім нетрудно, бо фронтоши можна вивести зовсім незалежно од даху, а вікно, що може розмірами бути трохи й більшим од попереднього, зовсім вільно вмістяться в кіншній амбразури.

Що до внутрішньої оздобы собору, то поновлення фресок слід би робити з надзвичайною обережністю, по змозі ухилившись од теї фантестичної „древне-рускости“, що не

ТЕЛЕГРАМИ.

(Од Українського Державного Телеграфного Агентства.)

Привітання національного союзу.
(од ва. кор.)

Перший з'їзд „Просвіт“ Херсонського та Дніпровського повітів широко вітає український національний союз, як дійсного виразника волі організованого українського громадянства і бажає йому успіху в його праці на шляху зміцнення нашої державности та культурного розвитку народу.

Голова з'їзду Кедровський, Секретар Шило.

Українські устан. збори

Львів, 19. Сьогодні почалась вчорашній нараді українських установних зборів. Прибули представники—українці—палати панів, всі послы австрійського парламенту на чолі з президентом адвокатом Петрушевичем, послы до талицького союму, представники галицько-українських політичних партій. Збори відкрив промовою голова парламентарного клубу Петрушевич, який прочитав доклад про міжнародне становище і відношення до нього українців. Після докладу почалась дебат, в яких брали участь майже представники всіх партій. Після дебатів прийнято такі резолюції:

Перше. Українська національна рада являється українськими національними установними зборами цієї нації українського народу, яка живе в Австро-угорській монархії з углядженням етнографічних границь.

Друге. Українська рада має слідуючі права й обов'язки: а) оголосити самовизначення українського народу в мент, який вона вважає за відповідний і рішати, до якої держави мають преднятися області Українські, б) рішати і приймати всі заходи з метою представництва, законодавства, управління, щоб вище зазначену постанову перевести в життя, в) національна рада складається з представників українців, членів палати панів, всіх полів до парламенту і галицького союму, представників всіх політичних партій по трох з кожної.

Третє. Національну раду скликає й головує в ній кожочасний голова українського парламентарного клубу, в його несприятливості їм назначений.

Деп. Петрушевич про маніфест іпн Карла.

ВІДЕНЬ, 18. З приводу маніфеста писаря Карла український депутат Петрушевич висловився, що маніфест з'явився занадто пізно. Як видно, він не викликав задоволення ні в чехів, ні в подудневих слов'ян і не в силах зміняти політику цих партій. Навпаки, останні про маніфест висловлюються негативно. Що-до українців, то вони так само не задоволені маніфестом. Останній говорить про нації взагалі, окремі ж нації, котрі повинні утворити федерацію, він не перелічує. З цього досить ясно виходить, що поляки в число їх не ввійшли. Ні одним словом не згадується про розмежування національних країв. Само собою розуміється, що окремі нації на місцях свого осідку утворюють свої національні правительства, одначе це поняття допускає багато міркувань. З цієї точки погляду українці не мають до маніфесту жадного довіря.

До відкриття університету.

КАМ'ЯНЕЦЬ, 20. Жваво розгукуються до відкриття університету. Залю респічно прибувають. Портрет Шевченка прибрано квітками, килимами та рушниками в українському стилі. На свято відкриття запрошені гласні літвдованої демократичної думи, котрі складають особливий адрес. Всі демократичні організації, які тільки полишилися, поргуються до свята. На вокзалі університетська комісія організувала справне бюро гостей.

Нові Шляхи“.

ОДЕСА, 20. Тутешній національна рада та союз постановили розпочати загально громадську газету „Нові Шляхи“. Напрямок газети демократичний самостійницький.

Український клуб.

ОДЕСА, 20. Національний союз і рада постановили взяти діяльну участь

в справі організації оборони міста на випадок виступу проти порядку законности. Цими днями обидві організації відчивляють свій клуб.

Привітання намянечного університету.

ЗОЛОТОНІША, 21. Золотонішська „Просвіта“ й повітова спілка „Просвіт“ телеграфували намянечному університетові: „Слава в вишних Богу, слава матері Україні, слава намянечному українському університетові, хай на віки буде він непорушною фортецею освіти нашої нації“.

Маніфест до угорського народу.

БУДАПЕШТ, 19. В найбільших днях правителство має видати маніфест до угорського народу, в якому оповіщена буде персональна унія й повна незалежність Угорщини, з власною армією, окремими економічними управліннями, дипломатичним представництвом.

Заява Тіса.

БУДАПЕШТ, 18. Підчас дебатів в угорському парламенті з приводу міністерської заяви граф Тіса, по повідомленню „Berliner Tageblatt“ сказав у палаті депутатів промову:

„Треба признати, що війну ми програли, не тому, що дали витримати ми не можемо, але тому, що нема в нас більше надії виграти війну. Ось через що я цілком згоджуюсь з кроком правительства, що по згоді з німецькими союзниками звернулось до ворогів з мировою пропозицією на основі Вільсонової програми.“

Але самий факт прийняття Вільсонової програми свідчить про зміну й нову орієнтацію нашої зовнішньої політики. Адже Вільсонів принцип сагується на солові народів і ріжні сепаратні союзи виключаються. Адже система згоди, вірними прихильниками котрої ми були й будемо, поки існуватиме союз, система, котра втягує нас в теперішню небезпеку, викликала агресивну політику російського самодержав'я, небезпеку, котра тепер слава Богу минула. Усунення цієї небезпеки і являється великим плесом в активні теперішньої війни.

Тепер завданням нашим усіх без ріжниць партій повинно бути досягнення миру на основі 14 пунктів, найбільш користного для Угорщини.“

Вольфборю до цього додає: Ми не цілком погоджуємось з точкою погляду графа Тіса і вважаємо потрібним зазначити, що німецьке правительство прийняло програму Вільсона тому що вона цілком відповідає його власній програмі, а не тому, що Німеччина програла війну“.

Промова Клемансо.

ПАРИЖ, 18. Гаваз повідомляє, що після вступної промови Деманель на засіданні палати Клемансо виколовсь промову, в котрій заявив, що рівночасно з переоговом французів охоплює ще більша надія. На нас лежить обов'язок дбати, щоб ця надія, за здійснення котрої було пролито кров крадих снів Франції, була здійснена нашим правительством, нашими палатами всім французьким народом. Ми боремось за наші права і вимагаємо визнання їх за нами в повному обсягові разом з необхідними гарантіями проти нового наступу ворогів.

Ми не використовуємо цих прав, щоби помститись за всі образи в минушности. Це було б тиранією. Все, що ми зробиємо, керуючись нашим правами, можемо висловитись одним словом—відновлення колишнього життя Франції у всіх його провахах. Але насамперед потрібно, щоби увільнення Франції було разом і увільненням всього людства.

Розчарування відповіддю Вільсона.

ЖЕНЕВА, 17. „Berliner Tagelatt“ повідомляє: Відповідь Вільсона викликала в Ватикані велике розчарування.

Остання відповідь Вільсона.

БЕРЛІН, 18. Німецьке правительство одержало офіційний текст останньої відповіді Вільсона, який цілком відповідає оголошеному в пресі. Після одержання офіційного тексту відбулось засідання ради міністрів

в Катеринодарі провадиться перепис населення в віковій од 16 років. Перепис робиться з распорядження політичного відділу внутрішніх справ правого уряду.

Маніфест уряду Сулькевича. СІМФЕРОПОЛЬ, 20. Правительство Сулькевича звернулось до людности з маніфестом, в якому признається строк сепаратива правого союму на 10 грудня. Правительство заявляє, що вважає можливим одному тільки союму передати владу, яку має сьогодні правительство.

Вчора генерал Сулькевич пропонував портфель прем'єра Набокову,

